

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány állásponjtjának.

1

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány állásponjtjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

HATÁSVIZSGÁLATI LAP¹

Előterjesztés címe: a terhelt és a meghatalmazott védő, valamint a büntetőeljárásban részt vevő egyéb személyek díjáról és költségéről szóló IM rendeletről és a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról szóló IM rendeletről

I. Költségvetési hatások: Az Előterjesztésnek közvetlen költségvetési hatása van.

A költségvetési hatások felmérését nehezíti, hogy jelenleg nem állnak rendelkezésre olyan részletességű költségvetési adatok, amelyek alapján teljesen pontosan meg lehetne becsülni az esetleges kiadásnövekedés vagy csökkenés összegét. Másrészt az Előterjesztésben foglalt szabályváltozások összetettek, ezért az egyes emeléssel járó szabályváltozások hatását csökkenthetik más módosítások.

A következő módosítások járhatnak költségvetési hatással:

- **a kirendelt védő és a meghatalmazott védő díjszámításának egységesítése**, ebben az esetben a növekedés tényleges mértékét – mivel egyrészt emelkedik a meghatalmazott védők számára megtéríthető díj, másfelől eltűnnek a meghatalmazott védőkre vonatkozó egyes kedvezőbb szabályok – szinte lehetetlen kimutatni,
- **a büntetőeljárásban kirendelt ügygondnok díjszámításának szabályozása**, a büntetőeljárásban kirendelt ügygondnok díjára vonatkozó, jelenleg hiányzó szabályok újonnan történő megteremtése és az ügygondnok díjának a kirendelt védő óradíjára vonatkozó szabályozáshoz igazítása eddig nem létező kiadásként fog jelentkezni. Meg kell ugyanakkor jegyezni, hogy ez a változás szükségszerűen fakad az új Be. törvényi szabályozásából. Másrészt eddig ilyen jellegű feladatokat eseti gondnokként vagy gyámként eljáró személyek láttak el a büntetőeljárásban, amely ugyanakkor eltűnik a büntetőeljárási rendszerből és így az eddig ezzel járó kiadások is felszabadulnak.
- **a kirendelt védő várakozásának kérdése az eljárási cselekmény, illetve a nem megtartott eljárási cselekmény esetén**, ennek kapcsán meg kell jegyezni, hogy a várakozás óradíjának az Előterjesztésben meghatározott mértéke a sikertelen eljárási cselekmények esetén a kifizetendő összeg emelkedését fogja jelenteni, de ez a büntetőeljárások

¹ Készült: az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 12/2016. (IV. 29.) MvM rendelet alapján

gyakorlata alapján nem a legtipikusabb eset. Amíg a hatályos szabályozás értelmében a végül meg nem tartott eljárási cselekményen megjelent kirendelt védőnek összesen jár 2500 Ft várakozási díj (a várakozás időtartamától függetlenül), addig az új szabályozás értelmében a 2500 Ft minden megkezdett órára járna. Ugyanakkor a megtartott, tehát sikeres eljárási cselekmények esetén nem változik a díjszámítás a gyakorlathoz képest.

▪ **A fogva tartott terhelttel történő megbeszélés díjának emelése,** az ennek kapcsán bevezetett, a kirendelt ügyvédi óradíj 70%-os összege kismértékű emelkedést jelent a jelenlegi 50%-os mértékhez képest (ténylegesen 1000 Ft-os emelkedést jelent ez óránként).

▪ **a terhelt, a meghatalmazott védő és a kirendelt védő úti- és szállásköltség számításának egységes szabályozása kapcsán,** tekintettel arra, hogy a tanúk költségtérítéséről szóló rendelet a tanúnak járó szállásköltség összegét alacsonyabban mértékben engedi megtéríteni, mint a kirendelt védőre vonatkozó szabályozás a kirendelt védőre, továbbá jogszabályi utalás révén a terheltre és a meghatalmazott védőre vonatkozóan. A szabályozás egységesítése folytán a tanúkra vonatkozó alacsonyabb összeg lesz irányadó az említett teljes személyi körre.

▪ **a védőkre vonatkozó irattanulmányozás díjának átalakításával kapcsolatban** a cél, hogy a felkészülési díj bevezetésével olyan megoldás alakuljon ki, amellyel – a kifizetések ellenőrizhetősége és az objektivitás szempontjának érvényesítése mellett – a kirendelt védők számára ilyen jogcímen járó díj keretei ne változzanak a hatályos szabályozáshoz képest. Ez a felkészülési díj 10 %-os mértékének, továbbá az ügyenként járó díj minimum és maximum összegének meghatározásával biztosítható (ügyenként minimum 15.000 Ft, maximum 150.000 Ft járna a kirendelt védőnek). A leírtakra figyelemmel a módosítás lényeges kiadásnövekedéssel várhatóan nem fog járni. Ami azonban várhatóan elhanyagolható mértékű kiadásnövekedést eredményezhet, az – a kirendelt és a meghatalmazott védőkre vonatkozó szabályok egységesítése folytán – a felkészülési díj kiterjesztése a meghatalmazott védőkre. Rájuk vonatkozóan a hatályos szabályozás irattanulmányozási díjat ugyanis nem említ.

II. Adminisztratív terhek:

Az Előterjesztés egyik célja, hogy a módosításokkal olyan szabályozást alakítson ki, amellyel csökkenthetők a büntetőeljárásban részt vevő szervek díj- és költségszámítással kapcsolatos adminisztratív terhei,

könnyítve ezzel a jogalkalmazást, a büntetőeljárások menetét, adott esetben rövidítve a büntetőeljárások hosszát.

A kirendelt védő és a meghatalmazott védő díjszámításának egységesítése, a terhelt, a meghatalmazott védő és a kirendelt védő úti- és szállásköltség számításának egységes szabályozása, valamint a büntetőeljárásban kirendelt ügygondnok díjszámításának kialakítása és annak a kirendelt védő díjazásához igazítása azáltal csökkentik az eljáró szervek adminisztratív terheit, hogy az egységes szabályozással elkerülhető a két- vagy akár többféle díj- és költségszámításos szabályrendszer alkalmazása. Egyszerűbbé válik tehát az eljáró szervek helyzete, amikor nem kell egyszerre több különféle díj- és költségszámításos rendszert figyelembe venniük.

A védőkre vonatkozó irattanulmányozás díjának átalakításával, a felkészülési díj bevezetésével, és a díj érvényesítésének eljárási cselekményhez kötésével jelentős munkatehertől szabadulhat meg a költséget megállapító hatóság azáltal, hogy elkerülhetővé válik a védő által tanulmányozott oldalak „számolgatása”, valamint azon iratok „kiválogatása”, amelyek az irattanulmányozási díj alapjául szolgálhatnak. A jogalkalmazást segítő tényező az is, hogy a felkészülési díj érvényesítésének szabályozásával elkerülhető, hogy a kirendelt védő akár hosszú éveket várjon, míg hozzájut a díjazáshoz. Ezzel a költséget megállapító hatóság feladata is egyszerűbbé válik, hiszen nem több év elteltével kell kikutatni az adott esetben több ezer oldalas ügyiratból, hogy a konkrét esetben milyen díj- és költségtételek merültek fel.

III. Egyéb hatások:

Az Előterjesztésnek egészségi, környezeti, társadalmi hatásai nincsenek.

Budapest, 2018. június 5.

**Az igazságügyi miniszter
.../2018. (.....) IM rendelete**

**a terhelt és a meghatalmazott védő, valamint a büntetőeljárásban részt vevő egyéb
személyek díjáról és költségéről**

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 866. § (2) bekezdés 8. és 9. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 64. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. A terhelt költsége

1. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 576. § (2) bekezdésében, 782. § (1) bekezdésében és 813. § (1) bekezdésében meghatározott esetben a terhelt

a) az eljárási cselekményeken való megjelenésével kapcsolatos úti- és szállásköltség,

b) ha a magánszakértői vélemény a Be. 198. § (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesülése folytán szakvéleménynek minősült, a terhelt által magánszakértői vélemény elkészítésével megbízott szakértő díjának és költségének,

c) a Be. 358. § (4) bekezdése alapján a terhelt indítványára az eljárási cselekményről folyamatos hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel készítése költségének, valamint

d) a telefon, telefax, postai és egyéb indokolt és szükséges költségek megtérítésére jogosult.

(2) A terhelt úti- és szállásköltségének megtérítésére a tanúk költségtérítéséről szóló 14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet 2. és 4. §-ában foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

2. A meghatalmazott védő díja és költsége

2. §

A Be. 576. § (2) bekezdésében, 782. § (2) bekezdésében és 813. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a meghatalmazott védő az 1. §-ban meghatározott költségek megtérítésére jogosult azzal, hogy útiköltség akkor illeti meg, ha olyan eljárási cselekményen vett részt, amelyet nem az irodájának székhelyén vagy lakóhelyén tartanak.

3. §

(1) A Be. 576. § (2) bekezdésében, 782. § (2) bekezdésében és 813. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a meghatalmazott védő a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a

kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet [a továbbiakban: 32/2017. IM rendelet] 7. §-a szerint megállapított díj megtérítésére jogosult.

(2) Ha a bíróság a terheltet csak egyes vádpontokban menti fel vagy az ügyészség vádejteése miatt csak egyes vádpontokban szünteti meg az eljárást, az (1) bekezdés alapján a meghatalmazott védőnek járó díj összegét a bíróság arányosan, az általa indokolt mértékben csökkentheti.

4. §

(1) Ha a terhelt érdekében több meghatalmazott védő jár el, a terhelt részére csak egy meghatalmazott védő díját és költségét kell megtéríteni.

(2) Ha az ügyben egymást követően több meghatalmazott védő járt el, a meghatalmazott védő díjának és költségének megállapítása során a korábban eljáró meghatalmazott védő díját és költségét is figyelembe kell venni, ha a 8. § (3) bekezdés alapján azt a terhelt számára kell megtéríteni.

3. A büntetőeljárásban részt vevő egyéb személyek díja és költsége

5. §

A sértett, a magánfél, a magánvádló, a pótmagánvádló, a vagyoni érdekelt, az egyéb érdekelt, valamint e személyek törvényes, illetve meghatalmazott képviselője – ide nem értve a pártfogó ügyvédet és az ügygondnokot – költségének megállapítása során az 1. § (1) bekezdés a), c) és d) pontjában, valamint (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

6. §

(1) A magánfél, a magánvádló, a pótmagánvádló, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt 5. §-ban meghatározott képviselője díjának megállapítása során a 3. § (2) bekezdésében és a 4. §-ban, valamint a 32/2017. IM rendelet 7. § (1), (3) és (6) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(2) A sértett 5. §-ban meghatározott képviselőjét az (1) bekezdés alapján kiszámított díj ötven százalékának megfelelő összeg illeti meg.

(3) Ha a képviselő nem hivatásszerűen foglalkozik jogi képviselettel, díjra nem, csak az eljárási cselekmény kezdő időpontja és a képviselő megjelenésének befejező időpontja között eltelt időtartamra járó keresetkiesés összegének a megtérítésére tarthat igényt.

4. A díj és költség megállapítása, valamint kifizetése

7. §

(1) Az e rendelet alapján megtérítendő díjat és költséget a bíróság a jogerős ügydöntő határozatában, vagy – ha erről a jogerős ügydöntő határozat meghozatalakor nem volt lehetősége rendelkezni – egyszerűsített felülvizsgálati eljárás során hozott határozatában állapítja meg.

(2) A költség megállapítására a költséggel érintett személy által előterjesztett tételes kimutatás és igazolás alapján van lehetőség. Ennek hiányában a bíróság az eljárás ügyiratai alapján állapítja meg a költség összegét.

8. §

(1) Ha a terhelt költségének, illetve a meghatalmazott védő díjának és költségének megtérítésére az állam köteles, a megtérítendő összeg kiutalását, illetve – ha a terhelt vagy a meghatalmazott védő átutalással kérte a megtérítendő összeg kifizetését – az összeg átutalását a bíróság székhelye szerint illetékes törvényszék gazdasági hivatala végzi.

(2) A meghatalmazott védő és az 5. §-ban meghatározott képviselő díjának e rendeletben meghatározott összege a tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét nem tartalmazza, azt az e rendeletben meghatározott meghatalmazott védői és képviselői díj összegén, mint adóalapon felül kell felszámítani. Ha a meghatalmazott védő és a képviselő az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint adólevonási joggal rendelkezik, a számlával igazolt költségnek csak a nettó összege növeli az adóalapot.

(3) A meghatalmazott védő díjának és költségének a terhelt által már kifizetett és számlával vagy egyéb bizonylattal igazolt részét, illetve – ha a terhelt érdekében egymást követően több meghatalmazott védő járt el – a korábban eljáró meghatalmazott védőnek már kifizetett és számlával vagy egyéb bizonylattal igazolt részét a terhelt részére kell megtéríteni.

5. Záró rendelkezések

9. §

(1) Ez a rendelet 2018. július 1-jén lép hatályba.

(2) E rendeletnek a terhelt költségének pótmagánvádló vagy magánvádló általi, illetve a meghatalmazott védő költségének és díjának pótmagánvádló vagy magánvádló általi megtérítésére vonatkozó rendelkezéseit a 2017. január 1-jét követően indult büntetőeljárások esetén kell alkalmazni.

(3) E rendelet rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, ha az ügyben a díj és a költség megállapítására még nem került sor.

(4) Hatályát veszti a terhelt és a meghatalmazott védő készkiadása, illetve a meghatalmazott védő díja megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 25/2016. (XII. 23.) IM rendelet.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Országgyűlés 2017. június 13-án elfogadta az új büntetőeljárási kódexet. Az új törvény 2018. július 1-jén lép hatályba. A jogrendszer koherenciájának megteremtése érdekében, illetve a büntetőeljárások hatékony működéséhez, működtetéséhez elengedhetetlen az új Be.-ben jelentkező változások átvezetése a módosuló szabályozással összefüggő törvényekben és rendeleti szintű jogszabályokban.

A Tervezet célja egyrészt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: új Be.) megfelelő érvényesülése érdekében az új kódexszel való összhang megteremtése a terhelt és a meghatalmazott védő készkiadása, illetve a meghatalmazott védő díja megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 25/2016. (XII. 23.) IM rendelet (a továbbiakban: 25/2016. IM rendelet) esetében.

Ezen túl a Tervezet az új Be.-nek való megfelelés megteremtésén túl meg célul tűzi ki a 25/2016. IM rendelet és a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: 32/2017. IM rendelet) átfogó felülvizsgálatát is és az ennek eredményeként szükséges módosítását is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

Az 1. § pontosan meghatározza, hogy a terhelt az ott felsorolt költségelemek megtérítésére mikor jogosult. Ezek azok az esetek, amikor a vádat az ügyészség, magánvádló vagy pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a terheltet felmentette vagy vele szemben az eljárást megszüntette. Ezekben az esetekben a terhelt egységesen az a)-d) pontokban meghatározott költségeinek megtérítését kérheti.

A terhelt úti- és szállásköltségével kapcsolatban kiemelő, hogy annak szabályozását a rendelet a tanúk költségtérítéséről szóló 14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet megfelelő rendelkezéseihez kapcsolja, tekintettel arra, hogy nincs megalapozott indoka a terhelt és a tanú úti- és szállásköltségével kapcsolatos eltérő szabályozásnak. Egyedüli különbségként a légi jármű használatával kapcsolatos felmerült költség említhető. A rendeletben ezért a légi jármű használatával kapcsolatos költségelemre nem történik utalás.

Ami a szakvélemény, illetve a hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel készítésének költségét illeti, mindkét esetben a rendelet az új Be. szabályozásának megfelelő rendelkezéseket tartalmaz.

a 2. §-hoz

Az egységes és egyértelmű szabályozás kialakítása érdekében a meghatalmazott védő költségei kapcsán a terhelnél szabályozott költségelemekre történik utalás. Meg kell jegyezni, hogy a meghatalmazott védő ugyanabban az esetben válik jogosulttá a megtérítésre, mint a terhelt, vagyis, amikor a vádat az ügyészség, magánvádló vagy pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a terheltet felmentette vagy vele szemben az eljárást megszüntette.

Az útköltséggel összefüggésben fontos az 1. §-tól (és az utaló szabály folytán a 14/2008. IRM rendeletről) való eltérés hangsúlyozása, vagyis, hogy a meghatalmazott védő csak akkor jogosult az útköltség megtérítésére, ha az eljárási cselekmény megtartására nem az irodájának székhelyén vagy lakóhelyén került sor. A tanúk költségtérítéséről szóló IRM rendelet ugyanis csak a tanú lakóhelyétől, tartózkodási helyétől különböző helyre történő utazást említi az útköltség számításának alapjaként. Ez érthető, hiszen esetükben nem is jöhet más szempont figyelembe. Ugyanakkor, a meghatalmazott védőnél az iroda székhelyének említése is lényeges a hatályos rendelkezéseknek megfelelően. Ezen kikötés hiányában a meghatalmazott védő abban az esetben is jogosult lenne útköltségre, ha az eljárási cselekmény az irodájának székhelyén tartják.

a 3. §-hoz

A meghatalmazott védő a felmerült díjának megtérítését is – hasonlóan a költségeinek megtérítéséhez – a terhelt felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén kérheti.

Az egyik legfontosabb cél, vagyis, hogy a meghatalmazott védői díjszámításra, illetve a kirendelt védők esetén irányadó díjszámításra vonatkozó szabályozási összhang hiányával kapcsolatos anomáliát a Tervezet rendezze, ebben a §-ban érhető tetten, amennyiben a meghatalmazott védő díja kapcsán a 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. §-ára, vagyis a kirendelt védői díjszámítás alkalmazására történik utalás.

Szükséges volt arról is rendelkezni, hogy milyen összegű díjazás jár a meghatalmazott védőnek akkor, ha a bíróság a terheltet csak egyes vádpontokban menti fel vagy csak egyes vádpontokban szünteti meg az eljárást. Erre az esetre a rendelet a hatályos szabályozást veszi alapul, vagyis ilyen esetekben a meghatalmazott védőnek járó díj összegét a bíróság arányosan, az általa indokolt mértékben csökkentheti.

a 4. §-hoz

Abban az esetben, ha a terhelt felmentésekor vagy az eljárás megszüntetésekor a terhelt érdekében több meghatalmazott védő jár el (a meghatalmazott védők tehát a bíróság jogerős döntésének idején együtt képviselik a terhelt érdekeit), a szabályozás értelmében a terhelt részére csak egy meghatalmazott védő díját és költségét kell megtéríteni.

Ha az eljárásban egymást követően több meghatalmazott védő járt el, a meghatalmazott védő díjának és költségének megállapítása során mind a bíróság jogerős döntésekor a terhelt érdekét képviselő, mind a korábban eljáró meghatalmazott védő vagy védők díját és költségét figyelembe kell venni. Értelemszerűen ez az eset csak akkor releváns, ha a 8. § (3) bekezdés alapján a megtérítés a terheltnek jár.

az 5. §-hoz

A büntetőeljárásban részt vevő egyéb személyek kapcsán e §-ban utalás történik a vagyoni érdekeltre és az egyéb érdekeltre is. Ezt a személyi kört a hatályos szabályozás nem öleli fel, felsorolásuk ugyanakkor nem hagyható el az új Be.-ben foglalt szabályokra tekintettel. A rendelkezés azt is egyértelművé teszi, hogy a képviselők közül az ügygondnokra és a pártfogó ügyvédre nem e rendelet szabályozása, hanem más szabályozás az irányadó (lásd a 32/2017. IM rendeletet).

A rendelkezés a hatályos szabályozást veszi alapul, amikor az itt felsorolt büntetőeljárás szereplők (sértett, magánfél, magánvádló, pótmagánvádló, vagyoni érdekelt,

egyéb érdekelt, e személyek törvényes, illetve meghatalmazott képviselője a pártfogó ügyvédet és az ügygondnokot ide nem értve) költségtérítése kapcsán is a terhelti költségelemekre történik utalás. Egy eltérést szükséges ennek kapcsán kiemelni, jelesen a magánszakértői vélemény elkészítésével megbízott szakértő díját és költségét. Az új Be. 190. § (2) bekezdése értelmében ugyanis magánszakértői vélemény elkészítésére csak a terhelt és a védő adhat megbízást, az itt felsorolt személyi kör nem.

a 6. §-hoz

A 6. § rendelkezik a sértett, a magánfél, a magánvádló, a pótmagánvádló, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt törvényes és meghatalmazott képviselőjének (értelemszerűen ide nem értve a pártfogó ügyvédet és az ügygondnokot) járó díjazásról. A rendelkezés több utaló szabályt is tartalmaz. Ezekre egyrészt az egységes szabályozás kialakítása miatt van szükség, másfelől viszont szelektálni szükséges a meghatalmazott védőre, illetve a kirendelt védőre vonatkozó díjtételek között, hiszen pl. a felkészülési díj, a fogva tartásban lévő terhelttel folytatott megbeszélésért járó díj vagy a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítvány megfogalmazásáért járó díj a képviselők esetében nem értelmezhető, így ezek a díjtételek nem jelennek meg a képviselőkre vonatkozó szabályozásban.

A sértett képviselőjére vonatkozóan a rendelkezés nem változtat a hatályos szabályozáson, a sértetti képviselő tevékenységének a díjazására továbbra is az egyébként a többi képviselőnek járó díj ötven százalékának megfelelő összeget határozza meg.

a 7. §-hoz

A rendelkezés értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozatában vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás során hozott határozatában állapítja meg a megtérítendő díjat és költséget. A hatályos szabályozáshoz képest pontosítást jelentő rendelkezésre azon gyakorlati probléma miatt van szükség, mert bizonyos esetekben a bíróság a megtérítésről nem tud a jogerős ügydöntő határozatban rendelkezni (pl. mert a felmentő ítélet meghozatalakor nincs birtokában a döntést megalapozó információknak).

A rendelettel érintett valamennyi büntetőeljárás szereplőre irányadó az a szabály, amely szerint a költség megállapítására csak tételes kimutatás és igazolás alapján van lehetőség. Ennek hiányában a bíróság az eljárás ügyiratai alapján állapítja meg a költség összegét.

a 8. §-hoz

A 8. §-ban foglalt rendelkezés a hatályos szabályozást veszi alapul, a változtatások alapvetően pontosító jellegűek.

a 9. §-hoz

Az új Be. 2018. július 1-i hatálybalépésére tekintettel az új rendelkezések hatálybalépését is e dátumhoz kell igazítani. Az átmeneti rendelkezéseken túl e § szól a terhelt és a meghatalmazott védő készkiadása, illetve a meghatalmazott védő díja megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 25/2016. (XII. 23.) IM rendelet hatályon kívül helyezéséről is.

**Az igazságügyi miniszter
.../2018. (.....) IM rendelete**

**a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról
szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról**

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 206. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az 1-6. § tekintetében a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 866. § (2) bekezdés 7. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 64. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben –,

az 1. §, a 5. § a) pontja és a 6. § tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 628. § (2) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 64. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben –

a következőket rendelem el:

1. §

A pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet [a továbbiakban 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet] 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) Az ügyvéd költségtérítés címén

a) az eljárási cselekményeken való megjelenésével kapcsolatos úti- és szállásköltség, valamint

b) a telefon, telefax, postai és egyéb indokolt és szükséges költségek

megtérítésére jogosult.

(2) Az ügyvéd úti- és szállásköltségének megtérítésére a tanúk költségtérítéséről szóló 14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet 2. és 4. §-ában foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy útiköltség akkor illeti meg, ha olyan eljárási cselekményen vesz részt, amelyet nem az irodájának székhelyén vagy lakóhelyén tartanak.”

2. §

A 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. alcíme a következő 6/A. §-sal egészül ki:

„6/A. § A büntetőeljárásban kirendelt ügygondnok díjára, illetve díjának és költségének megállapítására és előlegezésére a kirendelt védőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.”

3. §

A 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7-9. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„7. § (1) A kirendelt védőt az eljárási cselekményen való részvételért az eljárási cselekmény kezdő időpontja és a kirendelt védő megjelenésének befejező időpontja között eltelt időtartamra, megkezdett óránként a kirendelt ügyvédi óradíj összege illeti meg.

(2) A kirendelt védőt felkészülési díjként az eljárási cselekményen való részvételért alkalmanként az (1) bekezdés alapján kiszámított díj tíz százalékának megfelelő összeg, ügynként a kirendelt ügyvédi óradíj legalább háromszorosának, legfeljebb harmincszorosának megfelelő összeg illeti meg.

(3) Ha az eljárási cselekményt valamilyen okból nem lehetett megtartani, a kirendelt védőt az eljárási cselekmény kezdő időpontja és az eljárási cselekmény megtartásának akadályát képező körülmény megállapításának időpontja között eltelt időtartamra megkezdett óránként a kirendelt ügyvédi óradíj ötven százalékának megfelelő összeg illeti meg.

(4) A kirendelt védőt a fogva tartásban lévő terhelttel folytatott megbeszélésért a megbeszélés időtartamára megkezdett óránként a kirendelt ügyvédi óradíj hetven százalékának megfelelő összeg illeti meg.

(5) A kirendelt védőt a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítvány elkészítéséért a bíróság rendelkezése szerint legalább a kirendelt ügyvédi óradíj összege, legfeljebb a kirendelt ügyvédi óradíj tízszeresének megfelelő összeg illeti meg.

(6) Ha a kirendelt védő ugyanabban az ügyben több terhelt védelmét látja el, az (1) bekezdés alapján a kirendelt védőnek járó díj a felével emelhető.

8. § (1) A kirendelt védőnek a büntetőeljárásban felmerült költségét a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság indítványra, a kirendelt védő által benyújtott tételes kimutatás és igazolás alapján határozattal állapítja meg.

(2) Ha a kirendelt védő a költségét nem igazolja, a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a költséget a rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg.

9. § A kirendelt védő 7. §-a szerinti díját a bünyügyi költségek előlegezésére vonatkozó szabályok szerint annak felmerülésekor határozattal az a bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság állapítja meg és előlegezi, amelynek eljárása során az felmerült.

(2) A fogva tartásban lévő terhelttel folytatott megbeszélés időtartamát a terhelt fogva tartását foganatosító szerv igazolja.”

4. §

A 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 4. alcíme a következő 9/A. §-sal egészül ki:

„9/A. § A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság akkor is a kirendelt védő részére állapítja meg és előlegezi a díjat és a költséget, ha a kirendelt védő helyett helyettese járt el.”

5. §

A 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet

- a) 1. § (3) bekezdésében az „ügyésznek” szövegrész helyébe az „ügyészségnek” szöveg,
- b) 3. § (1) bekezdés c) pontjában és (2) bekezdésében a „büntetőügyben” szövegrész helyébe a „büntetőeljárásban” szöveg és
- c) 4. § (1) és (2) bekezdésében a „készkiadásait” szövegrész helyébe a „költségét” szöveg lép.

6. §

A 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet a következő 12. §-sal egészül ki:

„12. § (1) E rendeletnek a költségekre vonatkozó, a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról szóló .../... . (...) IM rendelettel megállapított rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, ha az ügyben a költség megállapítására még nem került sor.

(2) E rendeletnek a díjakra vonatkozó, a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról szóló .../... . (...) IM rendelettel megállapított rendelkezéseit a 2018. július 1-je után elvégzett eljárási cselekmények esetén kell alkalmazni.”

7. §

Ez a rendelet 2018. július 1-jén lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Országgyűlés 2017. június 13-án elfogadta az új büntetőeljárási kódexet. Az új törvény 2018. július 1-jén lép hatályba. A jogrendszer koherenciájának megteremtése érdekében, illetve a büntetőeljárások hatékony működéséhez, működtetéséhez elengedhetetlen volt az új Be.-ben jelentkező változások átvezetése a módosuló szabályozással összefüggő törvényekben és rendeleti szintű jogszabályokban.

A Tervezet célja egyrészt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: új Be.) megfelelő érvényesülése érdekében az új kódexszel való összhang megteremtése a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: 32/2017. IM rendelet) esetében.

Ezen túl a Tervezet az új Be.-nek való megfelelés megteremtésén túl meg célul tűzi ki a 32/2017. IM rendelet és a terhelt és a meghatalmazott védő készkiadása, illetve a meghatalmazott védő díja megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 25/2016. (XII. 23.) IM rendelet (a továbbiakban: 25/2016. IM rendelet) átfogó felülvizsgálatát is és az ennek eredményeként szükséges módosítását is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A 32/2017. IM rendelet 2. §-ának módosítását a kirendelt és a meghatalmazott védők költségtérítésére vonatkozó szabályozás egységesítésének igénye indokolja. A rendelet előírja, hogy költségtérítés címén úti- és szállásköltség, illetve a telefon, telefax, postai és egyéb indokolt és szükséges költségek megtérítése kérhető. A tervezett szabályozás nem teljesen azonos a meghatalmazott védőre vonatkozó költségviselési szabályokkal. Sem a magánszakértői vélemény elkészítésével megbízott szakértő díja és költsége, sem a hangfelvétel, illetve a kép- és hangfelvétel készítésének költsége nem releváns ugyanis a kirendelt védőknél, erre tekintettel azokat a rendelet a megtéríthető költségek körében nem szerepelteti.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a 32/2017. IM rendelet 2. §-ában foglalt költségtérítési szabályok hatálya nemcsak a kirendelt védőre, hanem a pártfogó ügyvédre és az ügygondnokra is kiterjed, így a szabályozás egységesítése e két utóbbi csoportra is irányadó lesz.

Az ügyvéd úti- és szállásköltségével kapcsolatban kiemelendő, hogy annak szabályozását a rendelet – a meghatalmazott védőkhöz hasonlóan – a tanúk költségtérítéséről szóló 14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet megfelelő rendelkezéseivel kapcsolja. Tekintettel arra, hogy az IRM rendelet által szabályozott, a légi jármű használatával kapcsolatos költség felmerülése az ügyvédek esetében nem fordulhat elő, így a rendeletben a légi jármű használatával kapcsolatos költségelemre nem történik utalás.

Az útköltséggel összefüggésben fontos a 14/2008. IRM rendelettől való eltérés hangsúlyozása, vagyis, hogy a kirendelt védő csak akkor jogosult az útköltség megtérítésére,

ha az eljárási cselekmény megtartására nem az irodájának székhelyén vagy lakóhelyén került sor. A tanúk költségterítéséről szóló IRM rendelet ugyanis csak a tanú lakóhelyétől, tartózkodási helyétől különböző helyre történő utazást említi az útköltség számításának alapjaként. Ez érthető, hiszen esetükben nem is jöhet más szempont figyelembe. Ugyanakkor, a kirendelt védőnél az iroda székhelyének említése is lényeges. Ezen kikötés hiányában a kirendelt védő abban az esetben is jogosult lenne útköltségre, ha az eljárási cselekményt az irodájának székhelyén tartják.

a 2. §-hoz

Az új Be. a büntetőeljárásban egységes ügygondnoki rendszert vezet be, az ügygondnok az új Be. 73. § (7) bekezdése értelmében a közreműködéséért díjra és költségeinek megtérítésére is jogosult. Az ügygondnok tehát új büntetőeljárási résztvevő, aki a terhelt, a sértett, a vagyoni érdekelt vagy az egyéb érdekelt képviselőjét látja el a büntetőeljárásban.

Az ügygondnok díját szabályozó 32/2017. IM rendelet 3. alcímében írt rendelkezések azonban kizárólag a polgári és a közigazgatási bírósági eljárásban kirendelt ügygondnokokra vonatkoznak. Erre tekintettel a rendelet utaló szabállyal megteremti a büntetőeljárásban kirendelt ügygondnok díjára vonatkozó, jelenleg hiányzó szabályokat. A módosítás a büntetőeljárásban kirendelt ügygondnok díjának szabályozását a kirendelt ügyvédi óradíj szabályozáshoz köti, különös tekintettel arra is, hogy a nem büntetőeljárásokban részt vevő ügygondnokok esetében a háttérjogszabályként megjelenő 32/2003. IM rendelet 3. § (3) bekezdése értelmében jelenleg 5000 Ft az ügyvédnek polgári, illetve közigazgatási ügyekben járó óradíj.

a 3. §-hoz

A rendelet 3. §-a a kirendelt védő díjára, valamint költségének és díjának megállapítására és előlegezésére vonatkozó szabályokat tartalmazza, megújítva a 32/2017. IM rendelet 7-9. §-ainak szabályozását.

A 32/2017. IM rendelet 7. §-a sorolja fel azokat a díjelemeket, amelyek az egységesítés kapcsán nemcsak a kirendelt védőre, hanem a meghatalmazott védőre is kiterjednek. Ezek a következők:

A kirendelt védőt az eljárási cselekményen való részvételért (ideértve az eljárási cselekmény szüneteit is) megkezdett óránként a kirendelt ügyvédi óradíj összege (5000 Ft) illeti meg. Az eljárási cselekményen megtartott szünet, illetve várakozás idejére járó díjat arra tekintettel volt szükséges szabályozni, mivel jelenleg egyértelmű jogszabályi rendelkezés hiányában gondot okoz a gyakorlat számára egységes megoldást találni arra a kérdésre, hogy a kirendelt védőnek jár-e díjazás a szünet idejére. A rendelet értelmében tehát a megtartott eljárási cselekményen a várakozás idejét teljes óradíjjal kell beszámítani a díjazott időszakba.

A kirendelt védőt az eljárási cselekményre való felkészülés díjaként alkalmanként az eljárási cselekményen való részvétel után járó díj tíz százalékának megfelelő összeg, úgyszólván a kirendelt ügyvédi óradíj legalább háromszorosának, legfeljebb harmincszorosának megfelelő összeg illeti meg. A felkészülési díj az új szabályok értelmében a hatályos rendelkezések szerinti irattanulmányozási díj helyébe lép. A védőkre vonatkozó

irattanulmányozás díjával kapcsolatban számtalan problémafelvetés érkezett. Erre válaszul került kialakításra a felkészülési díj intézménye.

Külön problémát jelent a sikertelen eljárási cselekmény esetén járó díj kérdése. Előfordulhat ugyanis, hogy az eljáró bíróság a kirendelt védőt pl. reggel 8 órára idézi, aki megjelenik, miközben a terhelt nem. A bíróság elrendeli a terhelt elővezetését, majd három óra várakozást követően megállapítja, hogy az sikertelen. Ha az eljárási cselekményt valamilyen okból nem lehetett megtartani, jelenleg erre a kirendelt védő részére mindösszesen 2500 Ft kerül megállapításra, függetlenül attól, hogy a kirendelt védő ténylegesen három óra időtartamban jelent meg a bíróságon. A rendelet e problémák megoldására előírja, hogy sikertelen eljárási cselekmény esetén a várakozás minden megkezdett órájára a kirendelt ügyvédi óradíj fele kerüljön megállapításra.

A kirendelt védőt a fogva tartásban lévő terhelttel folytatott megbeszélésért a megbeszélés időtartamára megkezdett óránként a kirendelt ügyvédi óradíj hetven százalékának megfelelő összeg illeti meg. A fogva tartott terhelttel történő megbeszélés díja a hatályos szabályozás szerint a kirendelt védői óradíj 50%-a, azaz 2500 Ft. Tekintettel arra, hogy a megbeszélés lebonyolítása a kirendelt védő részéről körültekintő szervezést, egyeztetést igényel, illetve a fogvatartottal való kapcsolattartás fontossága miatt, a rendelet a kirendelt ügyvédi óradíj 70%-ának megfelelő összeg megfizetését írja elő a fogva tartott terhelttel történő megbeszélés díjaként.

Nem változik a hatályos szabályozás a felülvizsgálati indítvány megfogalmazásáért járó díj kapcsán, és a rendelet változatlan rendelkezésként emeli át azt is, hogy ha a kirendelt védő ugyanabban az ügyben több terhelt védelmét látja el, a neki az eljárási cselekményen való részvételért járó díj a felével emelhető.

A módosítás nem változtat a rendelet 8-9. §-ának azon szabályozásán sem, hogy a felmerült költséget a kirendelt védő indítványára, a kirendelt védő által benyújtott tételes kimutatás és igazolás alapján a költség felmerülésekor állapítja meg az eljáró szerv, ahogy az is változatlan marad, hogy ha a kirendelt védő a felmerült költséget nem igazolja, az eljáró szerv a rendelkezésre álló adatok alapján dönt. Külön kiemелendő, hogy a Tervezet egyértelművé teszi, hogy a bíróság a döntését végzés formájában hozza meg.

a 4. §-hoz

A gyakorlatban problémát okoz, hogy abban az esetben, ha a kirendelt védő helyett vesz igénybe, az eljáró bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság kinek a részére állapítsa meg a díjat és a költséget. Tekintettel arra, hogy a kirendelés a kirendelő hatóság és a kirendelt személy között jön létre, akkor is a kirendelt védő részére kell megállapítani a díjat és a költséget, ha a kirendelt védő helyett helyettese járt el.

az 5. §-hoz

A 4. § szövegcsere módosításokat tartalmaz.

a 6. §-hoz

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

17

A 6. § a Tervezet szerinti módosítások alkalmazhatóságát tisztázó átmeneti rendelkezéseket is tartalmaz.

a 7. §-hoz

Az új Be. 2018. július 1-i hatálybalépésére tekintettel az új rendelkezések hatálybalépését is e dátumhoz kell igazítani.